

Foto: K. Moseby

Uåavassdraget omfatter arealer i Nes kommune. Vassdragets øvre deler i skogsområdene er forholdsvis upåvirket. Området benyttes til friluftsliv og fiske, blant annet i innsjøene Garsjøen og Rottjernet. De nedre delene av vassdraget er påvirket av for store tilførsler av næringsstoffer.

Om vassdraget

Uåavassdragets nedbørsfelt strekker seg hovedsakelig over arealer i Nes kommune. Vannskillet går imidlertid ved Songkjelen og Ellingskjølen i Nord- og Sør-Odal der skogsområdene er forholdsvis urørt og sammenhengende. I den nedre delen av Uåa, nedstrøms Bergvad, renner elva gjennom kulturlandskapet. Ved Tinnbrua breier elva seg ut og danner loner og viker. Før utløpet i Glomma møtes Uåa og Kampåa ved Skålerud. Elva ble tidligere benyttet til å drifte flere sager og møller, deriblant Sagen mølle. Fossen ved Sagen er vandringshinder for fisk. Flere områder i tilknytning til Uåa er kategorisert som er lokalt viktig til svært viktig med særegent biologisk mangfold (Naturbase).

Bruk av vannforekomsten

Området benyttes til friluftsliv og fiske. Av innsjøene er Garsjøen og Rottjernet de mest besøkte. Her finnes blant annet gjedde, abbor, lokalt også ørret. Edelkreps var tidligere registrert i enkelte innsjøer, men nåværende forekomst er usikker. Enkelte gårdsbruk har inntil nylig benyttet Uåa som vannkilde for jordvanningsanlegg. Nedre deler av Uåa benyttes til padling og båtliv.

Utfordringer i vassdraget

Hovedutfordringen i Uåa er for store tilførsler av næringsstoffer (spesielt fosfor), jordpartikler, organisk stoff og bakterier. Disse tilføres ved avrenning fra dyrket mark, samt avløpsvann fra private avløpsanlegg og kommunalt avløpsnett. Lokalt kan også husdyrgjødsel utgjøre en vesentlig påvirkning. Belastningene fører til forringet vannmiljøtilstand for fisk, vannlevende dyr og planter og kan føre til algeoppblomstringer. Flere av innsjøene i vassdraget (Steinsjøen, Garsjøen, Rottjernet) har blitt kalket i en årrekke grunnet sur nedbør, men kalkingen er avsluttet.

Miljøtilstandsvurdering for vassdraget

Parameter	Tilstandsklasse
Alger	Moderat
Bunndyr	Dårlig
Fosfor	Moderat
Nitrogen	Dårlig
Samlet vurdering	Dårlig

Basert på overvåkningsdata fra 2014 er den økologiske tilstanden i den nedre delen av Uåavassdraget dårlig. Det er derfor behov for å iverksette avbøtende tiltak. Tilstanden i øvre Uåa og de fleste undersøkte innsjøene er god (Garsjøen noe forsuret).

KART (www.vann-nett.no)

Vann-Nett ID: 002-1599-R, 002-1598-R

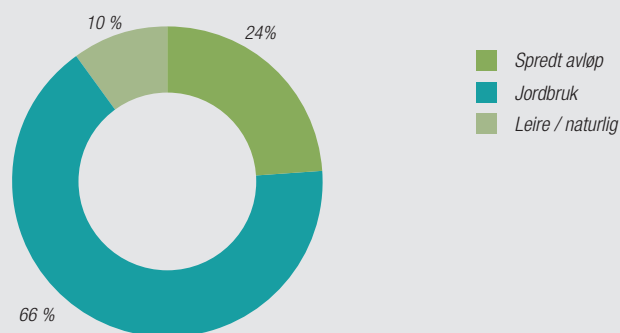

Nedre deler av Uåa nedstrøms Tinnbrua. Foto: M.Lindholm

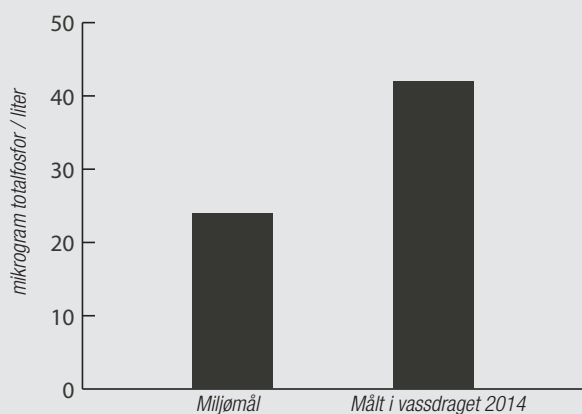
Estimerte fosforutslipp til vassdraget

Store tilførsler av biologisk tilgjengelig fosfor kan ha en vesentlig negativ innvirkning på vannmiljøet. Uåa er vesentlig påvirket av avrenning fra jordbruksområder, som er den dominerende fosforkilden. Området har en del spredt bebyggelse der ca 220 private avløpsanlegg ikke tilfredsstiller dagens rensekrav. Disse slipper til sammen ut betydelige mengder fosfor, men også andre næringsstoffer, organisk stoff og bakterier. Enkelte bekker er resipienter for avløpsvann fra kommunalt avløpsnett (mangelfulle estimater). Noe fosfor tilføres vassdraget fra jordsmonnet gjennom naturlige prosesser som avrenning fra skog, erosjon i raviner og bekkekanter og erosjon i selve elveløpet.

Utslipp av biologisk tilgjengelig fosfor 2013

Avvik fra miljømål

Vurdering av miljøtilstand og tiltaksbehov

Avvik fra naturtilstand		Økologisk tilstand	
Miljømål oppfylt	Tilsvarende uberørt		Svært god
	Lite		God
Behov for tiltak	Moderat		Moderat
	Betydelig		Dårlig
	Svært stort		Svært dårlig
		Ønsket tilstand	

Hvordan forbedre miljøtilstanden i vassdraget

Tilstanden i vassdraget skal overvåkes i perioden 2015 – 2021. Kommunen jobber kontinuerlig for å redusere utslipp fra det kommunale avløp- og overvannsnett. Oppgradering av private avløpsanlegg eller tilknytning til kommunalt avløpsnett er under planlegging og skal være gjennomført innen 2021. Tiltak for å redusere avrenning fra dyrket mark finansieres i dag ved tilskuddsordningene «regionalt miljøprogram»

(RMP) og «spesielle miljøtiltak i jordbruket» (SMIL). Eksempel på tiltak er redusert jordbearbeiding, vegetasjonssoner og hydrotekniske tiltak med videre. Vannområdet vil på sikt tilby miljørådgivning til alle gårdbrukere i vassdraget, hvor hensikten er å bidra til økt oppslutning om målrettede miljøtiltak. Det bør innhentes mer kunnskap om forurensningstilstanden i innsjøene for å vurdere behov for videre kalking.

Kontakt

- vo-øyer.no
- 69 68 16 39 eller 99 53 96 45
- Postboks 114, 2151 Årnes

Se også www.vann-nett.no
Faktarket er utgitt Mai 2015

**VANNOMRÅDE
ØYEREN**